

Miloslav Trnka

Kronikář Václav Fürst (1909 – 1983), historik jihočeské obce Kočín

Na prahu třicátých let minulého století, v samém začátku působení Rodopisné společnosti československé stálo v jejích řadách vedle zkušených jihočeských archivářů (F. Mareš, V. Hadač a F. Navrátil) také mnoho mladých nadšenců - ctitelů regionální historie. Mezi nimi tehdy byl i vojín českobudějovické posádky Václav Fürst.

Při silnici z Hluboké do Týna nad Vltavou leží vesnička Kočín, kde se 9. prosince 1909 narodil. Vystudoval budějovickou měšťanku a navíc se ještě doma v dílně u svého otce vyučil truhlářem. Po vojně sloužil u četnictva v Krušných Horách až do října 1938. Od severozápadní hranice byl následně přeložen do České Třebové a působil jako detektiv kriminální služby i v Chrudimi, Pardubicích, Vysokém Mýtě a Ústí nad Orlicí.

O některých neobvyklých případech, které řešil, si po válce mohli číst profesní kolegové v Kriminálním sborníku, např. „Schodek v železniční pokladně“ (1947), jehož skutečným dějištěm bylo nádraží Česká Třebová. Námět posloužil pro rozhlasovou hru a později i pro 13. díl televizního seriálu o majoru Zemanovi pod názvem Romance o nenápadné paní (1956), v hlavní roli se skvělou Gabrielou Vránovou. Specializovaná vyšetřování popsal v sérii článků na téma „Příčiny a způsoby smrti na železnici“ (1957) pro týž sborník. Jiné své případy zpracoval beletristicky a s fotografickým doprovodem pro čtenáře tehdy oblíbených Zemědělských novin.

Václav Fürst také upoutal pozornost roku 1961 v literární soutěži Kriminálního sborníku o nejzajímavější případ ze své praxe. Vítězný článek se jmenoval „Svatečkanem ze služební povinnosti“. Později nezištně souhlasil, aby režisér Krejčík jeho námět použil jako předlohu ke slavné filmové komedii Svatba jako řemen. Pamatujete se ještě na Ivu Janžurovou, ženicha - smolaře Jaroslava Hrzána a Pucholtova příslušníka s jeho „...no co, co, co ?!“ Autor příběhu Václav Fürst jen tenkrát mávl rukou, že světská sláva polní tráva a zůstal skromně stranou.

Byl zadán své lásce - historii. Miloval ji od studentských let, kdy pomáhal při zakládání kroniky své rodné obce Kočina. Od té doby pátral po zapomenutých osudech zdejších lidí i míst, kde kdysi žili. Jeho vlastní předkové byli na Hlubocku od poloviny 17. století. Patřili k chase na panských ovčinech v Suché, Olešniku, Dřítině, Kníně a Čejkovicích. V dobových písemných záznamech jsou vedeni ve všech služebních stupních, kterými ovčáci postupně procházeli. Nejmladší z rodu bývali cutrýbři - přiháněči stáda a pasáckové. Ti starší zas hamlknechti -

pacholci, ještě starší sloužili jako lemrknechti, co pečovali o jehňata. Nejstarším se říkalo majstrknechti, ti měli byt pro svou rodinu na ovčíně. Mistři polní pak byli chovatelé nejzkušenější s dobrým honorářem a deputátem. Ovčácká profese u Fürstů šla z pokolení na pokolení přes 120 let. Z rodu vzešli i sedláci Fürstové na statku Havlu v Březí a jeden lesnický rod na hájovkách Krejčárka a U Cirhana.

Václav Fürst sestavil rodovou kroniku v několika objemných svazcích celkem o šestnácti stech stranách. Uložil v ní všechny své poklady vypátrané v archivech. Byla to písemná svědectví ze čtyř století: fotokopie z matrik, pozemkových knih, katastrálních map, a také paměti,

Kočín.

Kočín.

Ob. 227, č. 227.

Pošta, telegraf, škola: Dřiteň - fara Bílá Hůrka - stanice, zdrav. obvod: Vel. Temelín (4-8 km).

Přirážky: obecní žádné. - Jméno obce: pole, luka. - Dluhy: 400 K.

Obecní zastupitelstvo: Star. Kutíš Jak., rol. - Radní: Lukáš Matěj - Smrž Fr. - Výbor: Maruška Jos. - Samohejl Tom. - Kučera Kar. - Dvořák Matěj - Voráček Jan. - Ust. 1. června 1912.

Hostince: Pileček Matěj - Vitovec Jos.

Kolář: Vitovec Jos.

Kovář: Podhradský Fr.

Kramář: Zborník Vojt.

Truhlář: Fürst Václ.

životopisy a novinové výstřižky. Široký proud vzpomínek na život v Kočíně a Bílé Hůrce překonal rámec jednoho rodu a vytvořil z díla velkou kroniku obce i okolí. Zájem o rodopis jej v roce 1975 přivedl do ústeckoorlické pobočky Genealogické a heraldické společnosti.

Není příliš známo, že druhou láskou Václava Fürsta bylo české meziválečné výtvarné umění. Proto mezi jeho nejcennější badatelské práce patří studie o surrealismu Jindřichu Štyrském a o původu jeho rodu z Dolní Čermné v Orlických Horách, kterou představujeme v tomto vydání Rodopisné revue on-line. Jeho další práce o jihočeském vzduchoplavci Vítu Fučíkovi-Kudličkovi zůstala v rukopisu. Václav Fürst, člen Genealogické společnosti v Ústí nad Orlicí, v jejímž Zpravodaji publikoval řadu zajímavých prací, zemřel 6. července 1983 v České Třebové.

Prameny a literatura

- Biografický archiv Rodopisné revue.
- ŠFD: Pozoruhodný jubilant Václav Fürst. Zpravodaj pobočky Genealogické a heraldické společnosti v Ústí nad Orlicí, 1979, č. 13, s. 153-154.
- DK: Za Václavem Fürstem (1909 - 1983). Zpravodaj Historického a vlastivědného kroužku při JZK Ústí nad Orlicí, č. 1, leden 1984, s. 2.
- Trnka, Miloslav: Velkou láskou Václava Fürsta byla historie. Českobudějovické listy, roč. VII, č. 102, s. 12, 2. 5. 1998.

Ilustrace

Obec Kočín v Chytilově Úplném adresáři království Českého z roku 1915.